

„S tůjte přepásání na bedrech pravdou a oblečení pancířem spravedlnosti; nohy mějte obuté připraveností kázat evangelium pokoje. Nade všechno si pak vezměte štít víry, jímž budete moci uhasit všechny ohnivé střely toho zlého. Vezměte také přílbu spasení a meč Ducha, jímž je Boží slovo, a v každý čas se modlitbou...“ Blížil jsem se ke konci Listu Efezanům, když mě přerušilo bouchnutí dveří. Vzhledl jsem a spatřil, že do kostela vstoupil rozcuchaný muž ve špinavých šatech. Opileckým krokem postupoval mezi lavicemi a neurvalým chováním rušil účastníky mše.

„...modlitbou a prosbou modlete v Duchu, a právě proto bděte ve vši vytrvalosti a prosběni za všechny svaté...“

Dvě poloviny DVOJCETE

MILAN PETRÁK

Doufal jsem, že má nevšímavost utlumí jeho výstřelky, ale on dovrával před oltář a neartikulovanými výkřiky přehlušil mé čtení.

„Sklapni, ty... ty jeden frátěre!“ zavolal. „Nikdo není na ty tvoje zvěstý zvědavej.“

„Opusťte prosím kostel a nerušte kázání!“

„Opusťte prosím kostel... opusťte kostel...“ opakoval posměšně. „Nedělej, že mě neznáš, frátěre. Mě vyhazovat nebudeš. Karel Šabata se vyhodit nedá! Vyhodit jsem měl tenkrát já tebe, ty... ty jeden...“

Jeho řeč přerušilo několik mužů, kteří povstali z lavic, popadli vetfelce a dostrkali ho k východu. Zuřivě se bránil a křičel na mě nadávky, ale proti několika pářům silných paží neměl šanci. V kostele zavládl opět klid, ale já se po zbytek mše nedokázal soustředit. Mechanicky jsem dočetl pasáž z Bible a zazpíval dva žalmy, ale stále jsem myslel na toho muže. Jedna po druhé se mi vybavily vzpomínky na ten zvláštní, několik let starý příběh a na úlohu, kterou jsem v něm hrál já. Nikdy se mi nepodařilo zahnat pochybnosti, zda jsem jednal správně. Přitom jsem jednal ve shodě se zákonem světským i zákonem Božím. Proč mě tedy stále mučí nejistota?

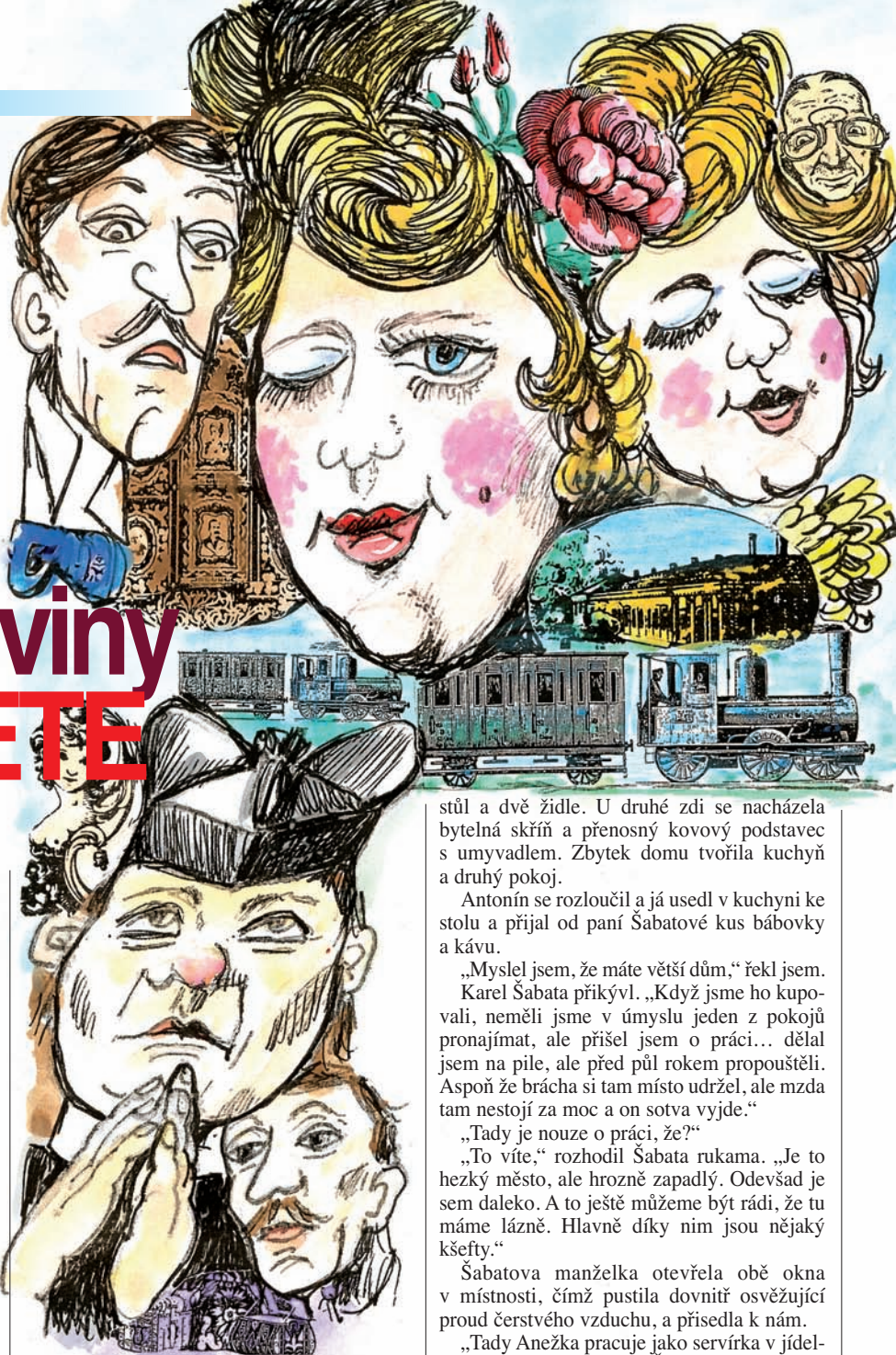
Do Luhačovic jsem dorazil krátce po poledni. Sluníčko páliło a já byl unavený několika-hodinovým pobytem ve vyhřátém kupé. Rozhlédl jsem se po nástupišti a spatřil mladého muže, který stál v oblaku páry, vypuštěném lokomotivou, a mával na mě.

„Dobrý den, já jsem Šabata,“ představil se mi a převzal můj napěchovaný kufr. „Věřím, že se vám bude v Luhačovicích líbit. Lepší místo na dovolenou jste si nemohl vybrat.“

„Zvolil jsem Luhačovice, protože mě trápí žlučník. Řekl jsem si, že bude lepší, když si předepíšu lázně včas sám, než když mi je o něco později předepíše lékař.“

Obešli jsme nepřítli velkou nádražní budovu a stanuli tváří v tvář muži, který vypadal do detailu stejně jako můj průvodce. Stejný obličej, stejná bílá košile, stejná šedá vesta, stejný knír pod nosem a stejná pěšinka v černých vlasech.

„Dobrý den, já jsem Šabata,“ představil se

mi. „Těší mě,“ opáčil jsem. „Teď ale nevím, u koho z vás jsem si objednal ubytování.“

„U mě, otče,“ řekl můj původní průvodce. „Já jsem Karel Šabata a tohle je můj bratr Antonín.“

„Vás asi neměli rodiče daleko po sobě, že?“ zažertoval jsem.

„O šest minut byl Karel rychlejší,“ opáčil Antonín Šabata.

Vykročili jsme hlavní třídou vedoucí od nádraží a já se zeptal, zda se nevyplatí vzít si drožku. „Nebojte, je to blízko,“ uklidnil mě Karel. Jeho bratr mě zbavil tíhy druhého zavazadla a dodal: „Luhačovice jsou malé, daleko se tu ani bydlet nedá. Malé, ale krásné, uvidíte.“

Karel bydlel v malém domku, nad kterým se zdvihala zalesněná stráž. Uvnitř mě uvítala mladá žena s vlasy staženými do módního uzlu.

„To je moje Anežka,“ představil mi ji můj čerstvý domácí pán.

Pokoj, ve kterém jsem měl strávit následující dva týdny, vypadal útulně, i když byl trochu tmavý, protože jediné okno vedlo do lesa. U stěny stála pečlivě ustlaná postel a u okna

stůl a dvě židle. U druhé zdi se nacházela bytelná skříň a přenosný kovový podstavec s umyvadlem. Zbytek domu tvořila kuchyň a druhý pokoj.

Antonín se rozloučil a já usedl v kuchyni ke stolu a přijal od paní Šabatové kus bábovky a kávu.

„Myslel jsem, že máte větší dům,“ řekl jsem.

Karel Šabata přikývl. „Když jsme ho kupovali, neměli jsme v úmyslu jeden z pokojů pronajmát, ale přišel jsem o práci... dělal jsem na pile, ale před půl rokem propouštěli. Aspoň že brácha si tam místo udržel, ale mzda tam nestojí za moc a on sotva vyjde.“

„Tady je nouze o práci, že?“

„To víte,“ rozhodl Šabata rukama. „Je to hezký město, ale hrozně zapadlý. Odevšad je sem daleko. A to ještě můžeme být rádi, že tu máme lázně. Hlavně díky nim jsou nějaký kšefty.“

Šabatova manželka otevřela obě okna v místnosti, čímž pustila dovnitř osvěžující proud čerstvého vzduchu, a přisledla k nám.

„Tady Anežka pracuje jako servírka v jídelním voze,“ pokračoval Šabata, „takže taky nějakou tou korunou přispěje. Ale to víte, dráhy platí mizerně... až je to hanba. No a Tondova žena má stejnou práci.“

„Skutečně?“ Šabatová přikývla a dodala: „Ona je moje sestra.“

„Žena vašeho bratra je zároveň sestrou vaší ženy?“ obrátil jsem se na Šabatu. „Neříkejte, že ještě ke všemu...?“

„Že je dvojčetem tady Anežky?“ rozesmál se. „Uhodl jste! Jak Tonda a já, tak i Anežka a Bětky jsou dvojčata. To je překvápko, co?“

Zdvořilým gestem jsem odmítl další kousek bábovky a řekl jsem: „Jestlipak se navzájem rozeznáte? Cestou jsem vás a vašeho bratra rozlišil jen díky tomu, že jste měli každý jiné boty. Předpokládám, že rozeznat obě paní Šabatové je neméně obtížné.“

Šabata se znovu rozesmál: „Vy si myslíte, otče, že bych nepoznal vlastní ženu? Něco jiného je setkat se s někým na nádraží a něco jiného je s ním žít. Anežku bych poznal i poslepu. A Anežka, ta by si mě tuplem nespíjela, nemám pravdu?“

Choť přisvědčila a obrátila se na mě: „Nevěřil byste, otče, ale někdy nechápu, jak si někdo může Karla a Tondy plést.“

„To je mi opravdu těžké uvěřit,“ usmál jsem se. „Nebudu mít klid, dokud se o vaši schopnosti se navzájem rozpoznat nepřesvědčím.“

„Klidně se vsaďte, otče,“ přidal se Karel. „Když se vsadíte o slušnou sumu, tím lépe.“

„Nu, přiznám se, že mě přešla odvaha. Raději vám budu věřit.“

Dopil jsem kávu, odebral se do svého pokoje vybalit základní potřeby a potom jsem se vydal na procházku do lázeňské části města. Luhačovicím nechybělo nic z elegance větších lázeňských měst a zároveň působily klidným a útulným dojmem. Služebné, které zametaly u vchodů hotelů, mě zdravily a hosté se beze spechu procházeli po kolonádě, obklopené ze dvou stran zalesněnými kopci.

„Je to moc příjemné místo,“ řekl jsem Šabatovi po návratu z procházky. „Jen mi chybí nějaká louže, kde se dají chytat ryby.“

Šabata vzhledl a v očích mu zajasřilo. „Vy jste rybář? To se povedlo. To jsme se sešli! Ono s rybařením to tady není žádná sláva. V tom potoce, co protéká městem, můžete chytat nanejvýš vodoměrky, ale směrem na Bojkovice je hned několik rybníků.“

„Škoda, že jsem to nevěděl,“ řekl jsem. „Vzal bych si náčiní.“

Šabatovo nadšení se nezmenšilo. „To není žádný problém. Prut a všechno ostatní vám půjčí bratr. Stejně musí chodit do práce a na rybaření mu moc času nezbyvá.“

„Vidím, že vy a váš bratr jste skutečně k nerozeznání,“ zasmál jsem se. „Nedivil bych se, kdybyste chodili rybařit spolu a pokaždé nachytali vy i on stejné množství ryb.“

„Tak to se nám nepovedlo,“ smál se Šabata. „I když by to bylo hezké, kdyby nám skákala na háček ve stejnou chvíli nějaká kapří dvojčata.“ Pak zvažněl: „Popravdě řečeno, poslední dobou jsme oba přestali na ryby chodit. Ony Anežka i Bětko jsou trochu žárlivé... a než by člověk poslouchal ty řeči, že bůhví-kam doopravdy jde a tohleto a tamhleto... znáte to. Ted když jsem bez práce, bych mohl na ryby jít tajně, jenže cesta k rybníkům trvá skoro dvě hodiny, a to se mi nechce chodit. Ve dvou, to je hned něco jiného. Navíc člověk nikdy neví, jestli nebude na trati nějaká výlučka. Ta moje se vrátí dřív a kdyby na mě musela čekat, domejšlela by si bůhvíco... to nemám zapotřebí. Ale když jste tu teď vy, to je jiná. To snad uvěřit, že s vámi na nějaký zálety nechodím.“

Zvenčí zarachotila klika a můj hostitel zmlkl. Paní Šabatová přinesla v proutěném košíku vejce, nějaké maso a zeleninu. Abych přerušil nepřítomné ticho, řekl jsem: „Doufám, že brzy uvidím vás všechny – myslím vás a vaše sezdané sourozence.“

„No, snad by to šlo,“ řekl Šabata. Jeho žena se otočila od spíže, do které uklízela potraviny, a namítla: „Ono to bude těžké. Sestra a já pracujeme na směny, takže samy se vídáme zřídka.“

„To je přece škoda,“ řekl jsem. Paní Šabatová zavřela spíž a řekla: „My jsme rády, že tomu tak je. Nemusíme se vídat až tak často.“

„Proč všichni stojíme?“ napadlo pana Šabatu. „Otče, posadte se a Anežko, ty udělej kafe. Dáte si, otče, ne?“

Když jsme seděli nad porcelánovým hrnkem horké kávy, Šabata řekl: „Víte, otče, mně samotnému je to líto. Zatímco my s bratrem bysme jeden za druhého dali život, Anežka s Bětkou...“

Zatímco hledal slova, jeho žena ho doplnila: „Nemáme se rády, no. I jako děti jsme

spolu nevycházely a tak to zůstalo dodnes.“

„Pokusili jste se usmířit?“ zeptal jsem se.

Paní Šabatová jen mávla rukou a sáhla po hrnku.

● ● ●

Karel Šabata splnil svůj slib a obstaral pro mě rybářské náčiní. Na prutu bylo znát, že pamatuje císaře pána, ale to mi nevadilo. Šabatova žena se netvářila přívětivě, ale přesto jsme v třetí den mého pobytu vyrazili. Cesta k rybníkům vedla zalesněnou kopcovitou krajinou. Několikrát jsem se musel zastavit a chvíli odpočívat. Šabata vždy trpělivě počkal, až opět vstanu. Bavili jsme se o tom, jak on i Antonín v dětství rybařili spolu s otcem, jak má rád místní kraj, jen práce tu chybí, i o Anežce a o tom, jak málo jí dráhy platí.

„Opravdu se ty dvě tak nesnáší?“ řekl jsem.

Můj průvodce mávl rukou. „Já to nechápu, otče. Nechápu to tím spíš, že sám vím, jaké je to mít dvojče. Ale to víte, ženské. Něco jim přeletí přes nos a ony si to pak pamatují ještě za sto let. Dodnes nevím, kvůli čemu se rozkmotily. Snad se to časem poddá.“

„Představoval jsem si, jak držíte společné rodinné oslavy...“

„Moc takových příležitostí nebylo,“ pokýval Šabata hlavou a doplnil: „Ale ani být nemohlo. Anežka a Bětko dělají na směny, takže většinou je jedna doma a druhá slouží. Před půlrokem nabízelí Anežce místo ve Svätém Floriánovi, to je hotel hned vedle kolonády, ale odmítla. A to mohla mít víc peněz a nemusela by se pořád kodrcat ve vlaku. Snad to udělala proto, že by se pak častěji potkávala s Bětkou. Prostě ženský – čert aby se v nich vyznal... Promiňte, otče...“ Jeho drobný přestupek jsem s úsměvem přešel. Dál jsme šli mlčky a brzy jsme dorazili k soustavě rybníků skrytých v údolí. Napadlo mě, že už jenom to, že budu moci rybařit na tak krásném místě, je zárukou zdařilé dovolené.

Jenomže mé dva týdny byly spjaty s osudem mého hostitele, a pokud se nedařilo jemu, nemohl jsem být klidný ani já. Má idylka byla sotva po týdnu přerušena hned dvěma nešťastnými událostmi. O té první jsem se dozvěděl od Karla Šabaty. Přišel domů od svého bratra, těžce dopadl na židli a tiše řekl: „Tak bráchu taky vyrazili.“

Pak vstal, vytáhl z almary láhev kořalky, napil se a pokračoval: „Včera přišel na pilu a oni mu řekli, že už ho nepotřebují.“

Znovu si sedl, láhev postavil na stůl a pokračoval: „Snad bude lepší se odstěhovat. Já se tu narodil a neuměl jsem si představit, že bych mohl žít jinde... ale mám tady snad chcipnout hlad?“

To opakoval, když se z práce vrátila jeho žena. Tu možnost stěhování zaskočila. „Kam bys chtěl jít?“ řekla. „O práci je teď všude nouze.“

„Do nějakého většího města. Do Brna či Zlína. U Bati snad práce je. Aspoň brácha by měl jít. Nemá ani pokoj k pronajmutí jako my.“

„Baťa?“ řekla. „Kdo ti to nakukal? Vždyť ten sám propouští.“

Šabata zvýšil hlas: „No tak mi porad něco lepšího. Kdybyste si s Bětkou našli místo v hotelu, mohlo být líp!“

Viděl jsem, že se schyluje k hádce, a tak jsem urychlil svůj odchod za lázeňskými prameny.

Následující dva dny proběhly opět v klidu, jen s tím rozdílem, že Antonín trávil oba podvečery s bratrem v hospodě. Nemohl si ale dovolit příliš utrácet, a tak se domů vracel střízlivý.

Toho odpoledne jsem se vrátil z procházky domů a našel Anežku Šabatovou plačící u stolu. Jednou rukou si skrývala obličej a v druhé držela telegram.

„Zemřela jí matka,“ řekl tiše Karel.

Vyjádril jsem jí upřímnou soustrast, odešel do svého pokoje a dlouho jsem se za obě nešťastné rodiny modlil. Za krátkou dobu mého pobytu je potkalo tolik neštěstí. Jako kdybych jim tu smůlu přinesl já.

Pohřeb se konal v Mikulově. Dozvěděl jsem se, že Anežka ani Bětko se od svatby se svou matkou neviděly. Tím větší ranou pro ně její smrt musela být.

Ráno jsem vyprovodil na vlak Karla, Antonína s Bětkou (kterou jsem díky tomu měl možnost poprvé spatřit). Anežka si vzala smuteční šaty se sebou, aby mohla odjet do Mikulova rovnou z práce.

Karel se vrátil z pohřbu za šera.

„Anežka tu není?“ vyhrkl, sotva vešel do mého pokoje.

Zavrtěl jsem hlavou.

„Ani se tu neukázala?“ zeptal se nervózně.

„Na pohřbu nebyla. Vůbec nevím, co s ní je.“

Pokoušel jsem se ho uklidnit, ale on jen neklidně chodil po kuchyni sem a tam a občas usrkl z láhve kořalky.

Anežka se objevila po necelé hodině. V ruce nešťastně svírala velkou tašku se smutečními šaty a oči měla uplakané.

Karel na ni tážavě pohlédl a ona se rozvzlykala: „Zrovna dnes se to muselo stát... zrovna dnes. Celej vlak zůstal dvě hodiny trčet před Hodonínem. Když jsme konečně dojezili do Břeclavi, nebyla naděje, že bych chytla spoj do Mikulova. Proč jen zrovna dnes?“

Karel ji objal, ona mu položila hlavu na rameno a znovu se rozplakala. Já ale náhle necítil žádný soucit a ženiny slzy mi byly lhostejné. Sám jsem netušil proč.

Bratři Šabatové zatoužili uniknout všemu smutku k bojkovickým rybníkům a od někoho si půjčili rybářský prut, abych mohl jít s nimi. Ostatně jinak by je nebyly jejich žárlivé manželky ochotné pustit.

Po dlouhém přemlouvání je přece jen nechaly jít samotné, protože já dostal na poslední chvíli telegram od svého přítele, redaktora Agrárních listů, Václava Chlumského, který se vracel z pracovní cesty ve Vídni a k mé radosti se rozhodl udělat si zajižďku do Luhačovic.

Ještě jsme zdaleka nedošli od nádraží na kolonádu a Václav nadšeně souhlasil s mým kladným hodnocením lázní.

„Žít bych tu ale nemohl,“ smál se. „Příliš klidu ve městě, to je novinářova smrt. Neměl bych o čem psát.“

„Dobrý novinář si najde strhující námět i na tom zdánlivě neklidnějším místě,“ popíchl jsem ho. „Ostatně i místní klid je jen prvním dojmem. Pod povrchem se nachází emoce až až. Víím o tom víc, než bych si sám přál. Za těch pár dnů, co tu jsem, přišel bratr mého domácího o práci a jeho manželce zemřela

matka a aby toho smutku nebylo málo, ona se ani nedostala na pohřeb.“

Václav projevil o tu příhodu zájem, a tak jsem mu podrobně vyprávěl o obou manželských párech, o nevraživosti Anežky a Bětky a o tom, jak Anežka v den pohřbu uvízla ve vlaku. Když jsem vyprávění skončil, vzpomněl jsem si na svou neschopnost s nešťastnou Anežkou soucítit, a snad díky tomu, že jsem právě vše podrobně popsal a že jsem se nedávno setkal s Bětkou, jsem pochopil, kde se má nevraživost vůči ní vzala. Z toho poznání na mě přišla taková slabost, že jsem musel svého přítele požádat, abychom zastavili a odpočinuli si na lavičce. Znovu jsem v duchu vše probíral a přál si najít ve svých nedávných vzpomínkách nějakou nesrovnalost, která by ukázala, že se mýlím. Marně. Václav si mého rozrušení nevšiml a nahlas rozvažoval o mnou popsaných sestřích: „Ona dvojčata, která spolu nevycházejí, prý nejsou výjimkou. Snad je to tím, že jsou v dětství příliš tlačena do jedné lajny. Čím víc je ostatní považují za jednu bytost, tím více je to nutí, aby vyjadřovala vlastní identitu a soupeřila spolu, a to může trvat až do dospělosti.“

Já ho poslouchal na půl ucha, stále neschopný vzpamatovat se ze svého objevu. Jak jej ale potvrdit nebo vyvrátit? Naštěstí mi Bůh seslal inspiraci. Vše jsem si rychle promyslel a obrátil jsem se na svého přítele: „Václave, byl bys ochotný mi tady s něčím pomoci?“

Václava jsem představil Karlovi a Anežce a všechny jsem je pozval na oběd. Zašli jsme do restaurace v lázeňské části a usedli pod slunečník u jednoho z mála volných stolů terasovitě zahrádky. Líná polední nálada nepovzbuzovala k závažným hovorům, a tak jsme se po dobu čekání na jídlo bavili Václavovými veselými příhodami z jeho novinářského života. Teprve, když nám servírka přinesla polévku, se Václav obrátil na manželskou dvojici a řekl: „Napadlo mě, že by bylo zajímavé o vás napsat – myslím o vás jako o dvou manželských a zároveň sourozeneckých párech. Manželé–dvojčata, to je velmi zajímavé téma. Vy jste možná světová rarita! Napadlo vás to někdy? Doposud jsem o podobných dvou párech neslyšel, a to si troufám říci, že jako novinář mám o takovýchto zajímavostech přehled.“

„No... já nevím,“ řekl rozpačitě Karel. „My jsme se nebrali proto, aby z nás byla rarita.“

„O tom nepochybují,“ skočil mu do řeči můj přítel. „Chci říci, že o vás čtyřech lze napsat poutavý článek – a na celou stránku do sobotního vydání. Samozřejmě se společnou fotografií vás čtyř.“

Anežka zavrtěla rázně hlavou: „Nejsme žádná poutavá atrakce!“

„Nechci z vás dělat atrakci. Chci napsat jen o tom, jak jste se seznámili, jak žijete a čím se vaše životy liší a čím se podobají.“

Anežka se stále tvářila nepřístupně, ale Václav pokračoval: „Jsem ochoten vám za poskytnutí potřebných údajů, za fotografii a svolení s uveřejněním zaplatit tři sta korun, tedy tři sta korun každé rodině.“

Karel zvedl překvapeně obočí a jeho chot' naprázdno polkla.

„Tři sta?“ zopakoval Karel. „To je poctivá nabídka.“

„No jo, ale Bětka je teď v práci. A ještě než se vrátí, já musím jet, abych ji vystřídal,“ řekla Anežka.

„Kdy máte volno?“ zeptal se Václav. „Nepracujete přece pořád.“

„Zítřka, ale kdy ho má Bětka, to nevím.“

„To nevádí,“ ozval se Karel. „Počkáme, až se zítřka vrátí ze šichty Bětka a povíme panu redaktorovi vše, co bude potřebovat.“

Václav si tedy zamluvil ubytování v hotelu a aby vše klaplo, objednal se u fotografa. Ten naštěstí sídlil blízko nádraží.

Následujícího rána Anežka onemocněla. Zvracela a tvrdila, že je sotva sto zvednout se z postele.

„Něco špatného jsi snědla. Určitě se ti brzy uleví,“ tvrdil její muž, ale když přišel po poledni Václav, Anežka stále ležela.

„Nešlo by to nějak zařídit?“ v Karlově hlase zněla zoufalost. „Bětka a Tonda by mohli přijít, nějak by se udělala fotka...“

„Já se přece nemůžu nechat dát takhle fotit... ani dělat nějaký článek,“ zasyčela Anežka.

„Nedá se nic dělat, rozhodil rukama Václav. „Potřebuji vás všechny čtyři. Jinak nemá smysl to vůbec dělat.“

Rozloučil se a když za ním zabouchly dveře, Karel usedl zničeně na židli a zašeptal: „Tři sta korun.“ Anežka se na posteli otočila obličejem ke zdi a rozplakala se.

Měl jsem pocit, že je mi ještě hůř než nešťastnému páru. Zavřel jsem se ve svém pokoji a dlouho jsem střídavě přemýšlel a modlil se. Už dlouho se mi neusínalo tak těžce jako toho večera.

Ráno jsem se probudil dost pozdě. Když jsem se ptal po Anežce, Karel odpověděl, že se vykurýrovala a zrána odešla do práce.

„To jsem čekal,“ pokýval jsem hlavou.

Karel mou poznámku nepochopil a řekl: „Já věděl, že to nebude nic vážného. Holt něco snědla. Jen škoda, že to přišlo zrovna večera.“

Já byl po včerejším večeru plném vnitřního neklidu prost jakýchkoli pochybností a váhání. Vše do sebe zapadlo. Nastal čas jednat. Měl jsem dopředu rozmyšleno, jak rozhovor začnu, ale náhle bylo těžké, skoro nemožné jej začít. Trvalo minuty, než jsem se odvážil říci: „Pane Šabato, vy jste ženatý půl roku, že ano?“

Bez velkého zájmu přikývl.

„Nepřipadlo vám za tu dobu nic divného? Myslím hlavně na chování vaší ženy?“ Karel se na mě zaraženě podíval a po chvíli mlčení řekl: „No divná asi trochu je... jako každá ženská.“

„A co ta její nenávisť vůči sestře? A to, že když se měly sejít na pohřbu, vaše žena uvízla ve vlaku a když se měly společně fotit, tak onemocněla. Viděl jste je vůbec někdy spolu?“

„No, spolu,“ pokrčil rameny. „To se ví, že jsem je viděl spolu.“

„Kdy? Kdy naposledy?“

„No... já nevím... někdy určitě jo.“

„Ne, pane Šabato, nikdy jste je ani vy ani nikdo jiný spolu neviděl. Anežka a Bětka jsou jedna a tatáž osoba a já si nejsem doposud jistý, co je větší fantasmagorie: že byste o tom ani vy ani váš bratr po půl roce manželství nevěděli, či že byste na takový způsob soužití přistoupili. Když vaše žena tvrdila, že jde do práce, šla za vašim bratrem a obráceně. Kde vzala peníze na takzvanou mzdu nevím, ale pokud nějaké peníze opravdu nosila domů, zřejmě si přinesla do manželství – do obou manželství – skryté úspory.“

„Vy jste se zbláznil!“ utrl se Karel. „Copak si myslíte, že jsem slepej? Aspoň stokrát jsem je viděl spolu. Vždyť Bětka vypadá úplně jinak než Anežka. Vám to tak nepříjde, ale já vídám Anežku denně...“

„Tak víte co?“ řekl jsem zvýšeným hlasem. „Anežka je teď v práci, takže Bětka by měla být doma, že ano? My tedy ji a vašeho bratra navštívíme a pořádně se jí na všechno vypsáme. I na to, proč si nenajde lepší místo, když zdejší hotely stále hledají pokojské. Jdeme?“

Šli jsme mlčky, Karel byl celý rudý a rázoval si to ulicí tempem, kterému já jen s obtížemi stačil. On se po mně neohlížel a zdálo se, že nevnímá nic ze svého okolí. Pak ale začal zpomalovat a na dveře bratrova domku zaklepal již se sebezapřením. Nepozdravil, jen řekl tiše Antonínovi, že s ním chce mluvit o samotě, a zavřel se s ním v kuchyni. Já zůstal v pokoji s Bětkou–Anežkou. Pokoušela se o hovor se mnou a já se tak ocitl v trapné situaci, protože mi bylo proti mysli předstírat, že se nic neděje, ale zároveň jsem nepovažoval za vhodné prozrazovat účel návštěvy, než se vrátí oba bratři. Navíc jsem byl nervózní z nejistoty, co spolu chystají a s jakým protitokem přijdou.

Trvalo k nevydržení dlouho, než se znovu objevili – oba zachmuření, Antonín cosi vykřikl, skočil k ženě a udeřil ji do tváře. Kdyby mu v tom bratr nezabránil, jistě by nezůstalo u jednoho políčku. Karel pak přisedl ke stolu a řekl: „Měl jste pravdu, otče, nikdy jsme je obě neviděli spolu,“ mluvil tiše a pomalu, jako by ho každé slovo stálo velké úsilí. Žena zvedla hlavu, pootevřela ústa, jako by chtěla něco říci, ale pak si to rozmyslela. Karel pokračoval: „Ale věřte, my o tom nevěděli. Až vy jste nás donutil si to připustit. Staly se i divnější příhody než ty s focením a pohřbem. Člověk uvnitř cítil, že něco není v pořádku, ale vždy to zadupal co nejlouběji. Tušil jsem že Anežka a Bětka... že něco divného... ale vždycky jsem sám sebe přemýšlel, že to nic není. I s bráchou jsme často mluvili o tom, jak moc se ty naše ženské liší... jak velký rozdíl mezi nimi je. Oba jsme potřebovali ten divnej pocit vymazat.“

Karel domluvil a svěsil hlavu. Žena seděla dál, jako by se bála cokoli říci. Obrátil jsem se k ní a řekl jsem: „Svým způsobem vás chápu. Oba jste znala a do obou jste se zamilovala. Jenže pro svou žárlivost jste nesnesla myšlenku, že byste se měla jednoho z nich vzdát. Ale kvůli vám žili oba, ač nevědomky, ve lži.“ Žena skryla hlavu do náruče a rozplakala se. Já položil ruku na rameno Karlovi a řekl jsem: „Zákon to nepřipouští. Musím zpravit policii.“

Karel prudce vzhledl, Antonín vyskočil z lavice a sápal se po mně. „To nesmíte udělat! To je naše věc! Vy si jděte po svých!“ Vytrhl jsem se mu a rychle odešel, nedbaje výhrůžek obou bratrů. Vrátil jsem se do Karlova domu, sbalil své věci a vydal se na policejní stanici.

Po celou cestu z Luhačovic domů jsem musel myslet na ty tři nešťastné duše. Nepochyboval jsem o tom, že jsem zvolil jediné řešení, které bylo správné, ale i když rozum byl prost jakýchkoli pochyb, uvnitř mě stále hryzala nejistota. Trvalo měsíce a snad i roky, než jsem se toho pocitu zbavil. Částečně jej obrousil čas, částečně mi pomohly modlitby. Jenže stačilo několik nadávek, kterými mě Karel Šabata počastoval při mši, a vše se vrátilo. Stál jsem za oltářem, měl jsem v sobě zmatek, cítil jsem výčitky svědomí a neobdržel jsem žádné znamení, zda je správné je mít či ne. Jist jsem si byl pouze tím, že se jich sotva kdy zbavím.